

יוסף חסדי ורחל

1608

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעגל")
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ו"ל שנלב"ע ביום ז' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כז' מר חשון התשע"ז

"ועשת את התבואה לשלש שנים"

"ברכו ה' מלאכיו גיבורי כח עושי דברו לשמוע בקול דברו – רבי יצחק נפחא אומר אלו שומרי שביעית... וזה רואה שדהו שוממה כרמו שומם ושוקק. יש לך גיבור חיל גדול מזה?"
 שומרי שביעית מחולקים לשניים. "הבוטחים בה" להם מבטיחה התורה "ועשיתם את חוקותי... ונתנה הארץ פריה" – פרי רגיל בשנה שיספיק לשלוש שנים. אבל יש גם כאלה שיהיה להם ספק, "מה נאכל בשנה השביעית" שואל, ועל כך באה התשובה: "ועשת את התבואה לשלש שנים."

התורה מבטיחה פיצוי על שמירת שביעית ולכן תמוה המדרש השואל על שומר שביעית: "יש לך גיבור חיל גדול מזה?" הרי ישנה הבטחה "שלא תפסיד" אם תשמור שביעית, אז למה לא לשמר שביעית?
 נראה שבענין השמיטה התורה פונה לכלל הציבור על פלגיו. יש כאלה הבוטחים בה, מקבלים עול מלכות שמים, ומבלי לשאול שאלות יקימו מצות השמיטה כחלכתה מבלי לבקש הסברים, וללא בקשת תמורה. אחרים, הבוטחים ויודעים שיהיה טוב, להם מבטיחה התורה "ונתנה הארץ פריה" – כרגיל, אבל בכמות מספקת לשלש שנים. אבל יש גם כאלה שספק בליבם: "מה נאכל בשנה השביעית" והתשובה: "ועשת את התבואה לשלש השנים."

ענין הבטחת התבואה לשומר שביעית הוא ענין נסי, וידועה אמרתו של ר' ינאי שאין לסמוך על הנס, שמא אין עושין לו נס, ואם עושין לו נס מנכים לו מזכויותיו. אם כך אנו צריכים לומר שמדובר כאן על אמונה ובטחון בה' שהרי לא רק שלא מנכים מזכויותיו של שומר שביעית אלא הוא משלש את תבואתו.
 דומה הבטחון בה' גם בענין הגאולה. מה דורות ראשונים צדיקים לא זכו, שאנו נזכה? ואת זכויותינו קבלנו בנסים, ואפילו גלויים. אלא שאומר הפסוק: "וחשב עם קונוהו משנת המכרו לו עד שנת היובל". דמו הפדיון הולכים וקטנים עם השנים, ומשנה לשנה אנו מתקרבים יותר לגאולה השלמה הממושמת ובאה.

מאת

ל' לעומר
 אבות ה'

שבת כב' אייר ה-תשפ"ו
 פרשה: בהר-בחקותי
 הפטרה: ה' עוזי ומעזי
 שבת מברכין

ראש חודש סיון ביום
 ראשון המולד ביום ראשון
 בשעה: 18:02 ו - 15 חלקים

הדלקת נרות - 19:07
 צאת השבת - 20:01
 ר"ת: 20:53

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:12

במדבר	בהר בחקותי
עמוד השחר: 4:11	4:17
זמן טלית: 4:18	4:24
זריחה: 5:44	5:50
חצות: 12:39	12:40
מנחה גדולה: 13:14	13:14
שקיעה: 19:35	19:30

הנהגות מרן

שבתות לרבות

"תפילין"

נוהג מיד אחר ג' כריכות על האצבע, להחזיר את הרצועה על גב היד וכורך כל היד, ואינו מעביר הרצועה פעמיים בין האצבעות, אלא מעביר פעם אחת באופן שיראה כאות ד'. אינו נוהג לומר פסוקים "וארשתיך לי לעולם וכו'" בעת הכריכה על האצבע. מנהגו שלא ליתן הקופסא שעל התפילין, במשך כל זמן הנחתן.

העלון לרפואת
 מנשה בר דוד וברוריה
 מרת אהודי זינה בת רחל
 ולע"ג תמי' ש' שלום בר עמחה ז"ל
 המווני מרים בת רחל ע"ה
 הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
 בטל... 052-5079555

www.netziv.com

"קושיה אחת שלשה תירוצים" ג'

Shofar for Zion

יחזקאל התיישב באחת. גם כאשר שקע בשינה, נשארו במוחו כמה תאים ערניים לחלוטין. האחריות שהוטלה על כתפיו, לדאוג לשלומו של הגאון ולשמשו במסירות, לא הניחה לו לשקוע בשינה מלאה.

"הנני רבינו", גישש יחזקאל דרכו באפילה אל מיטתו של הגאון.

"אנא, הדלק את הנר", ביקש חכם ראובן.

יחזקאל מיהר לעשות כאשר נצטווה. הוא חש, אמנם, כי זמן קצר בלבד עבר מאז נרדם, ובשום פנים ואופן לא הצליח להבין מדוע חכם ראובן מבקש לקום ולהתיישב אל השולחן טרם הספיק לאגור כוח כדבעי, אולם הוא לא דרש במופלא ממנו.

חכם ראובן לא בזבז זמן. לאורה המרצד של שלהבת הנר פתח את הגמרא הגדולה, נטל את הקולמוס המונח על השולחן וטבלו בעדינות בקסת הדיו.

ידו הקדושה של חכם ראובן רצה בזריזות על פני הדף, הוא כתב כמה שורות בשולי דף הגמרא, וניכר היה בו כי הוא שקוע לחלוטין בתלמודו.

מלאכת הכתיבה לא ארכה זמן רב. כעבור רגעים ספורים סגר חכם ראובן את הגמרא, בפעם השנייה באותו לילה, כיבה את הנר באצבעו, ושב למיטתו.

גם יחזקאל שב למיטתו, כשהפעם הוא מייחל לשנת לילה ארוכה ועמוקה. אלא שתוחלתו נכזבה.

מחצית השעה חלפה עד שקולו של חכם ראובן נשמע בחלל החדר: "יחזקאל! יחזקאל!"

יחזקאל התיישב במיטתו במהירות, ראשו סחרחר עליו. לרגע שכח היכן הוא נמצא, וכאשר נזכר – נמחו שרידי השינה מעיניו. הוא זינק אל מיטתו של הגאון, ונדהם לשמוע את בקשתו של הרב, להדליק עבורו, במחילה, את הנר שעל השולחן.

יחזקאל השתומם. הוא לא הצליח להבין, בשום פנים ואופן, מה התכלית בשינה מקוטעת הזרועה בשבבי לימוד. ובכל זאת, נאמן למלאכתו, ניגש אל השולחן והעלה אור בחדר.

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "Shofar for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

שיעורי לווין

לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"ע ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול

בבית הכנסת אשר ב"שבט סופר"

מנויים: לקבלת העלון חינם במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

העלון לע"ג
 דודתי הגלמודה עישה גבאי' בת אסתר ע"ה שנלב"ע כח' אייר
 3335.ג.ה.

הפסוק השבוע

דיני שהייה בצליה ובאפיה ובקלי הבישול
ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

ותנור חשמלי שיש בו כפתור מיוחד ל"מצב שבת", שמביא לידי כך שדרגת החום שבו קבועה, על מנת לשמור את חום המאכל שבתוכו, וגופי החימום שבו מכוסים ואין האש נראית, ואין וסת החום (הטרמוסטט) פועל כלל בשעה שהכפתור על "מצב שבת", ורוצה לאפות בתוכו פת או עוגות סמוך לכניסת השבת, מותר לעשות כן כל שבאותה שעה קרמו פניהם, וכמו שנתבאר בסעיפים הקודמים.

ואם מניח טס של מתכת על גופי החימום שבתוך התנור, או קדרה ריקה, (או מגשית אלומיניום ריקה), נחשב תנור זה כמו כירה קטומה, ויש להקל להניח בתוכו אפילו בצק חי לגמרי סמוך לכניסת השבת, או שהתחיל להאפות מעט קודם כניסת השבת.

ויש להזהר מאד שכל זמן שהפת או העוגות לא נאפו עדיין כל צרכם, שלא יפתח את דלת התנור בשבת, (ואפילו כשאין בתנור וסת חום), שהרי לאחר מכן כשסוגר את דלת התנור הרי הוא מקרב את אפייתם, וקירוב בישול או אפיה נחשב לבישול או אפיה גמורים שאסורים מן התורה, (וכמו שנתבאר בסימן שי"ח סעיף ס').

דיני מאפה שנאפה בשבת באיסור שהייה

כג. אם עבר והניח במזיד בצק בתנור סמוך לכניסת השבת על מנת לאפותו ולעשות ממנו פת או עוגות, באופן שתימשך האפיה אחר שקיעת החמה, וסמוך לשקיעת החמה עדיין לא נאפה הבעק כראוי עד שקרמו פניו, אסור לאכול ממנו בשבת, ואפילו אם אין לו מאכל אחר אסור לאכול ממנו בשבת. ואף במוצאי שבת צריך להמתין עד שיעבור שיעור זמן "בכדי שיעשו", והיינו עד שיעבור זמן במוצאי שבת כשיעור הזמן הצריך לאפייתו.

וכל שעשה במזיד אסור אף לרדות פת זו מהתנור בשבת, ואפילו אם יעשה כן בשינוי, ואפילו על ידי גוי אסור לרדותה, ואינו רשאי לאוכלה בשבת אפילו כשאין לו פת אחרת לאכול בשבת. ומכל מקום מותר לרדותה מהתנור מיד אחר צאת השבת, ורק לאוכלה אסור עד שיעבור שיעור זמן "בכדי שיעשו".

ואף אחרים אסורים לאכול מאותה פת בשבת. וכל שכן שבני ביתו והסמוכים על שלהנו אסורים לאכול מאותה פת בשבת.

ונעשית האדמה רחבת ידיים לפניהם, באופן שהיו משתחוים בריוח, כל אחד רחוק מחבירו ארבע אמות כדי שלא ישמע את חבירו כשהוא מתחנן ומתודה ומזכיר עונותיו. ע"כ. ומ"ש שהיה מרחק ארבע אמות בין איש לרעהו. כן הוא במדרש רבה (סוף פרשת צו), ושם הוזכר הנס שהיה כבר בפתח אוהל מועד, שנאמר ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד, אמר רבי אלעזר כל ישראל ששים רבוא, ואתה אומר הקהל אל פתח אהל מועד, אלא זה אחד מן המקומות שמועט החזיק את המרובה. וכן הוא בבראשית רבה (פרשה ה' סי' ה'), ובילקוט שמעוני (פרשת בראשית רמז ו'). ע"ש. וכתב בשו"ת הרשב"ץ חלק ג' (סי' לו) ד"ה עוד כתבת, כי הנס וכו', ובאמת שהנס הזה היה ביום הכפורים שהיו משתחוים כששומעים את השם מפי כהן גדול, והיו אז מתודים, ולכן היה מרחק בין איש לרעהו ד' אמות, כדי שלא ישמע את וידויו של חבירו. ואף על פי שכשהיו עומדים היו נדחקים עד אחר י"א אמות שאחורי בית הכפורת, כשהיו משתחוים היו כולם משתחוים נגד פתחו של ההיכל, כמ"ש באבות דרבי נתן. ואין הנס מפני מצות יראה כל זכורך, בשלש רגלים, שהרי יכולים היו להכנס כתות כתות כמו בשחיטת פסחים, וכל ימי הרגל הם לתשלומין. עכת"ד. וכ"כ עוד בשו"ת הרשב"ץ חלק ג' (סי' קלה) ד"ה כתבתי כי הנס. ע"ש. וכתב במדרש שמואל, שמכאן נלמד שכאשר יהיו הצרות דוחקים ולוחצים את ישראל, ישוּבו בתשובה בעת צרתם ויקדו וישתחוו להשם יתברך, ותיכף יצאו מן הצרה לרווחה, כי תשועת ה' כהרף עין. והוסיף בספר רוח חיים, שבזמן שעומדים בקומה זקופה ובגודל לבב היו צפופים, אבל כשהיו משתחוים ונכנעים לפני השם יתברך, נעשו רווחים. ע"ש. ובשו"ת חתם סופר (חיו"ד סי' רלד) ד"ה ופר"מ, כתב, מעובדא דפסח מעוכין, שנתמעך בו זקן אחד (פסחים סד:), מוכח שהיו צפופים ממש, ולא רצה הקדוש ברוך הוא לעשות נס שגם כשהם עומדים יעמדו רווחים, כדי שלא יקופח שכר אגרא דכלא דוחקא. ע"ש. (ענף עץ אבות)

"ולא כיבו נשמים אש של ע"ז המערכה"
כתב הרב רבי דוד הגניד במדרש דוד, שאף שירד מטר שוטף על האש של המערכה, לא היה מכבה אותה, עם שהאש לקיים שני הפכיים, עשו שלום ביניהם וקיים רצון הקדוש ברוך הוא. שנאמר, אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. ואף על פי שהמזבח היה באמצע העזרה מגולה תחת אויר השמים, לא היו הגשמים מכבים את האש, ליראת הכבוד למקדש ולבורא יתברך, ולחיבת עם ישראל, בבחינת מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה. ומכאן רמז למי שעוסק במלאכה לפרנסתו, שלא יתבטל מקביעות העתים לתורה, וזה שאמר ולא כיבו "הגשמים" שהם רמז לפרנסה, את האש רמז לתורה, שנאמר בה, הלא כה דברי כאש. וכן לא נצחה הרוח, זה היצר הרע, על ידי רוח הטומאה, לבטלו מקביעות לימודו בתורה, כשם שלא נצחה הרוח את עמוד העשן, שהיה מתמר ועולה, כן יהיה צדיק כתמר.

"ולא ניצוזה הרוח את עמוד העשן"

ולשון הברייתא (יומא כא.). ועשן המערכה אפילו כל הרוחות שבעולם באות ומנשבות בו אין מזיזות אותו ממקומו. (והוא כעין לשון המשנה סוף פ"ג דאבות). וכן כתב הרשב"ץ במגן אבות, שאפילו רוח סערה שהיתה מצויה, לא יכלה לנצח את עמוד העשן, שהיה מתמר ועולה כתמרות עשן. וזה היה נס גדול מפני קדושת הקרבנות. ואף על פי שהעזרה היתה רחבת ידיים, קפ"ז אמה על קל"ה אמה (מדות פרק ב' משנה ו'), מכל מקום רוח סועה מסער לא תנצח העמוד. ובגמרא (יומא כא סע"ב), דמה שאמרו הכל צופים בעשן המערכה במוצאי יום טוב של החג, אם נוטה כלפי צפון או כלפי דרום וכו', היינו שהיה הולך ובא כדקל של תמר, ולא היה מתפור. ע"ש.

"עומדים צפופים ומשתחוים רווחים"

פירש רבינו עובדיה, צפופים, לשון צף על פני המים, שמרוב הקהל היו נדחקים איש באחיז עד שהיו רגליהם טולות מן הארץ, וכאילו עומדים באויר. ומשתחוים רווחים, בשעת ההשתחויה היה נעשה להם נס

הפסוק השבוע

"מה נאכל בשנה השביעית"

הפסוק בפרשת "בהר" אומר: "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית... וצוית את ברכתי..."
האם הברכה בשנה השביעית תלויה בזה שנאמר "מה נאכל בשנה השביעית"? האם לא די לשמור את מצוות השמיטה? אומר רש"י על הפסוק "ואכלתם לחמכם לשובע" – אוכל קמעה והוא מתברך במעיו. כך הדבר בענין שמירת השמיטה. מי שיקבל בשמחה את מצוות השמיטה, לא ישאל שאלות וישיבות את אדמתו – הוא יזכה לברכה ש"יתברך במעיו".
אבל מי שמתקשה במקצת ושואל "מה נאכל" – להם מבטיח הקב"ה שיצווה ברכה מיוחדת בשנה השישית, כך שהם יראו כמו עיניהם את ברכת השם.